

ภาษาอังกฤษนานาชาติ

Varieties of English

นิภาพร รัตนพฤษ์

ผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมหรือมัธยมศึกษา ส่วนมากมีครูสอนครั้งละเพียง 1 คน จึงมักจะไม่สังเกตว่าครูแต่ละคนใช้ภาษาอังกฤษไม่เหมือนกัน ความแตกต่างเช่นนี้จะปรากฏในการเรียนภาษาอังกฤษระดับ อุดมศึกษาหรือในการติดต่อคบค้าสมาคมกับคนในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ สิ่งที่ทำให้บุคคลใช้ภาษาอังกฤษต่าง ๆ กันคือตัวแปรทั้งหลาย ๆ ประเภท

คำว่า “ตัวแปร” (variable) หมายถึงสิ่งที่มีอยู่ในปริมาณต่าง ๆ กัน หรือมีอยู่มากกว่าหนึ่งประเภท ถ้าการแปรเปลี่ยนของสิ่งนี้เป็นต้นเหตุให้สิ่งอื่นเปลี่ยนแปลงไปด้วย ตัวแปรนั้นมีชื่อเฉพาะว่าตัวแปรต้น (independent variable) ตรงกันข้ามถ้าการแปรเปลี่ยนของสิ่งนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอื่น ๆ เรียกสิ่งนี้ว่าตัวแปรตาม (dependent variable)

ภาษาถิ่น (dialect) ของภาษาอังกฤษของแต่ละบุคคลเป็นตัวแปรตามที่ผันเปลี่ยนโดยขึ้นกับตัวแปรต้นหลาย ๆ อย่าง ที่สำคัญคือตัวแปรต้น ระดับอายุ ระดับการศึกษา ระดับชนชั้น ประเภทอาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย

ชุมชนแรกที่เด็กแต่ละคนจะต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย คือ ครอบครัว เด็กจะเรียนรู้ภาษาที่คนในครอบครัวพูดกับเขาโดยมีแรงจูงใจที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ความต้องการที่จะติดต่อสื่อสารเพื่อสนองความต้องการทางกาย
2. ความต้องการเป็นที่รักของคนอื่นในครอบครัว

ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในชั้นแรก นอกจากจะเป็นผลจากความถนัดเชิงภาษา ความฉลาด และความพยายามในการเลียนเสียงแล้ว ยังเป็นผลจากพฤติกรรมของผู้ใหญ่ใน

ครอบครัวนั้นด้วย โดยทั่วไปการออกเสียงตามได้ถูกต้องเป็นพฤติกรรมที่จะได้รับการชมเชย แต่บางครั้งแม่เด็กออกเสียงผิด เช่น mother เป็น muzzer คนในครอบครัวก็นิยมขึ้นทีเพราะคาดหวัง แต่เพียงให้พูดได้ไม่ใช่ให้พูดดี ฝ่ายเด็กคิดว่าที่ตัวพูนั้นใช้ได้แล้ว จึงติดการพูดที่ไม่ถูกต้อง ต่อมาเมื่อเด็กออกไปสู่สังคมที่กว้างขึ้นคือ โรงเรียนซึ่งมีคนมาจากสังคมครอบครัวต่าง ๆ กันมากมาย ต้องมีคนบอกเขาว่าภาษาของเขามีบางคำซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับ เขาจะต้องเปลี่ยนภาษาของเขาให้เข้ากับสภาพ 2 อย่างพร้อม ๆ กัน คือภาษาพูดระหว่างเด็ก ๆ ด้วยกัน และภาษาที่ต้องใช้กับครู ซึ่งย่อมจะเป็นภาษา 2 ภาษาที่มีความแตกต่างกัน ถ้าภาษาที่ใช้กับพ่อแม่ กับที่ใช้กับครูเป็นภาษาเดียวกันเด็กก็จะปรับตัวได้ง่ายกว่าเพียงแต่ใช้ I done real good กับเพื่อน ๆ และ I did it very nicely กับผู้ใหญ่ทุกคน ยิ่งบุคคลโตขึ้นและมีบทบาททางสังคมมากขึ้นก็ต้องใช้ภาษาในระดับต่าง ๆ กันหลายระดับมากขึ้น

ถ้าจะแบ่งอย่างหยาบ ๆ ว่าในแต่ละสังคมมีชนชั้น 2 ประเภท คือชนชั้นสูง กับชนชั้นต่ำ บุคลากรของพวกชั้นสูงได้รับการศึกษาดีและเข้ามหาวิทยาลัย ส่วนพวกชั้นต่ำเรียนชั้นบังคับแล้วประกอบอาชีพทันที ดังนั้นพวกชั้นสูงย่อมมีโอกาสพัฒนาการใช้ภาษาที่สละสลวยกว่า ความเป็นไปได้ในสังคมเช่นนี้ทำให้เกิดภาษาถิ่น (dialect) ต่างกันระหว่างชนชั้นในสังคม และแม้เมื่อเกิดความแตกต่างที่แยกกันได้ชัดเจนแล้วภาษาก็ยังคงเปลี่ยนแปลงต่อไปเรื่อย ๆ ในแต่ละกลุ่มสังคมย่อย คนรุ่นอาวุโสกว่าจะจับถ้อยคำสำนวนแปลก ๆ ที่คนรุ่นใหม่นิยมใช้และรู้สึกว้าสิ่งใหม่่นั้นเป็นภาษาไม่ดี คิดว่าศัพท์สำนวนนั้นเกิดขึ้นเพราะพวกเด็ก ๆ ไม่รับผิดชอบและไม่เอาใจใส่ในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เป็นพวกที่จะทำให้ภาษาวิบัติ อันที่จริงนี่คือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นปกติ ถ้อยคำสำนวนที่แปลกใหม่จะคงอยู่กับคนรุ่นนั้นจนพวกเขาแก่ลง และจะเป็นเวลาที่จะมีคนรุ่นใหม่มาพร้อมกับถ้อยคำสำนวนที่แปลกไปอีกเป็นเช่นนี้เรื่อย ๆ ไป

คนที่ใช้ภาษาอังกฤษด้วยกัน แต่อยู่คนละภาคของประเทศใช้ภาษาถิ่นไม่เหมือนกัน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีผู้ตระหนักถึงความแตกต่างของการใช้ภาษาอังกฤษในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศจนถึงมีการตั้งสมาคม American Dialect Society ขึ้นในปี ค.ศ. 1889 โดยมีวัตถุประสงค์จะรวบรวมข้อมูลเพื่อทำพจนานุกรมภาษาถิ่นและเสนอแผนที่แสดงอาณาเขตของการใช้ภาษาถิ่นต่าง ๆ สำหรับประเทศอังกฤษก็มีสมาคมทำนองนี้เช่นกัน ชื่อว่า The English Dialect Society

เป็นที่สังเกตได้ว่าคนในสังคมประเทศเดียวกันอาจใช้ภาษาคนละ dialect โดยมีความแตกต่างพื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. ความแตกต่างในการออกเสียง คำที่ตัวสะกดเหมือนกัน แต่คนภาคหนึ่งออกเสียงอย่างหนึ่งซึ่งต่างจากการออกเสียงของคนอีกภาคหนึ่ง เช่น ภาษาเขียนว่า Park the car. คนที่มาจากแถบ Midwest ของสหรัฐอเมริกาออกเสียงตัว r ชัดจนเกินความจำเป็น ในขณะที่คนที่มาจากแถบ New England ออกเสียงตัว r เป็นตัว h Park the cah. ในการออกเสียงสระก็เช่นกัน ตัวสะกดว่า fog คนจากตอนกลางและตอนใต้ของสหรัฐอเมริกาออกเสียงสระเป็น o ในขณะที่พวกทางเหนือโดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก New England อ่าน a

2. ความแตกต่างในการใช้คำศัพท์ มีตัวแปรย่อยที่ทำให้เลือกใช้ศัพท์ไม่เหมือนกัน โดยมีตัวแปรร่วมหลายตัว ดังนี้

2.1 อายุ เช่นเด็ก ๆ ใช้คำว่า ice box โดยหมายถึง refrigerator หรือคนแก่ในตอนเหนือของสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า spider โดยหมายถึง frying pan (ในสมัยก่อนอุปกรณ์ที่ใช้ในการหุงต้มมีขาตั้งที่ทำให้มองดูเหมือนแมงมุม)

2.2 เพศ คนต่างเพศกันมีความสนใจเฉพาะเรื่องไม่เหมือนกัน ดังนั้นความละเอียดอ่อนและความรอบรู้ในการใช้ศัพท์จึงแตกต่างกัน เช่น ผู้หญิงจะสามารถให้คำศัพท์เกี่ยวกับเครื่องสำอางได้ดีกว่า ในขณะที่ผู้ชายใช้คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งกว่า

2.3 ระดับการศึกษา ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าย่อมมีความรอบรู้ในการใช้ศัพท์ต่าง ๆ ได้เฉพาะเจาะจงกว่า เช่นแทนที่จะใช้คำว่า look into ผู้ที่มีความรู้มากเลือกคำว่า scrutinize (to make a detailed examination of) เป็นต้น

2.4 อาชีพ บุคคลจะมีความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะในวงการอาชีพของตนมากกว่าที่บุคคลทั่วไปจะสนใจ เช่น คนทั่วไปเรียก animal แล้วแยกเป็นรายชื่อสัตว์ต่าง ๆ เช่น sheep, cow ฯลฯ แต่ผู้มีอาชีพเลี้ยงสัตว์จะใช้ศัพท์ pasture บ่อยกว่า หรือคนทั่วไปใช้ male sheep ขณะที่ผู้มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ใช้ buck เป็นต้น

2.5 ถิ่นที่อยู่ เช่นคนในแถบตอนกลางของสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า bucket ในความหมายเดียวกันกับที่คนตอนเหนือใช้คำว่า pail

3. ความแตกต่างในด้านไวยากรณ์ เช่น การใช้รูปกริยาในอดีตของคำว่า dive ซึ่งบางคนใช้ dived และบางคนใช้ dove หรือในระดับสำนวนอาจเป็น This is as far as I go. หรือ This is all the farther I go ก็ได้

ความแตกต่างของภาษานี้ใช้ว่าจะต่างกันเฉพาะเมื่อคนคนละคนหรือคนจากต่างสังคมกันเป็นผู้ใช้ภาษาไม่ ตัวบุคคลคนเดียวยังใช้ภาษาอังกฤษใน dialect ต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เขาต้องใช้ภาษานั้นด้วย นักภาษาศาสตร์หลายคนรวมทั้ง Rosaline K. Chiu (1971) และ Martin Joos (1977) ยอมรับว่าคนคนหนึ่งอาจใช้ภาษาถึง 5 ระดับด้วยกัน คือ

1. **Intimate Style** เป็นภาษาที่ใช้ในกลุ่มเพื่อนสนิท มีลักษณะเฉพาะ 2 อย่างคือการย่อพหูพจน์ให้รู้เรื่องกันในกลุ่ม (extraction) เช่นจะเขียน enough ก็ใช้แต่ enuf และมีการใช้ศัพท์แสดงพิเศษซึ่งกำหนดขึ้นเฉพาะในกลุ่มของตนเอง (เป็น jargon ซึ่งไม่ใช่ slang ทั่วไป)

2. **Casual Style** เป็นภาษาที่ใช้ในกลุ่มคนที่รู้จักกันมานานแต่ไม่สนิทเท่ากับกลุ่มแรก มีลักษณะเฉพาะ 2 อย่าง คือ การใช้ศัพท์แสดงที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปและการเว้นคำที่ไม่จำเป็นในประโยคต่างๆ (ellipsis) เช่น I believe that I can find one. เป็น Believe I can find one.

3. **Consultative Style** ภาษาใช้กับคนที่ไม่คุ้นเคยกัน มีการพูดคุยกันเพื่อแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระบางอย่าง ส่วนวนที่ใช้ถูกต้องตามไวยากรณ์มาตรฐานแต่ศัพท์อาจเป็นคำธรรมดาๆ ก็ได้

4. **Formal Style** ภาษาที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ consultative แต่ *ไม่มีการสนทนา* กัน ผู้ฟังมีบทบาทเฉพาะการจดหรือจำเนื้อหาสาระที่ได้รับเท่านั้น ภาษาที่ใช้ต้องสละสลวยและผู้ที่พูดต้องเตรียมการพูดอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้ผู้รับฟังข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. **Frozen Style** เป็นภาษาที่ใช้ในการเขียนหรือการพิมพ์เพื่อเผยแพร่แม้จะเป็นภาษาที่สลับซับซ้อนสักหน่อยแต่ผู้อ่านก็สามารถอ่านเข้าใจจับเนื้อหาสาระได้

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของสภาพการใช้ภาษาทั้ง 5 ระดับ จะขอยกตัวอย่างของ Chiu ซึ่งแสดงประโยคที่มีความหมายเดียวกันแต่ใช้ภาษาต่างกัน ดังนี้

Intimate

Up you go, chaps.

Casual

Time you all went upstairs, now.

Consultative	Would you mind going upstairs right away, please ?
Formal	Visitors should go upstairs at once.
Frozen	Visitors should make their way at once to the upper floor by way of the staircase.

ภาษาอังกฤษในเอเชียอาคเนย์

สำหรับประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก เช่น ประเทศในแถบเอเชีย-อาคเนย์ คนในประเทศเหล่านี้มีภาษาแม่ของตนเองอยู่แล้ว องค์กรประกอบจากภาษาแม่ทั้งในด้านการออกเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์จะมีบทบาทแทรกแซงการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอันมาก โดยเฉพาะในประเทศที่เสียงสระและพยัญชนะรวมทั้งระบบ ไวยากรณ์แตกต่างไปจากของภาษาอังกฤษมาก ๆ

อันที่จริงหากมีการรณรงค์อย่างจริงจังเพื่อให้คนในแถบเอเชียอาคเนย์เรียนรู้และมีความสามารถในการใช้ *ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐาน* เกี่ยวกับภาษาของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก โดยทั้งผู้เรียนและผู้สอนเพิ่มความพยายามอย่างมากและมีการสนับสนุนในทุกๆ ทาง วัตถุประสงค์นี้ก็อาจจะเป็นไปได้ แต่เหตุการณ์เท่าที่เป็นอยู่กลับมีองค์กรประกอบอื่นที่มาทำให้วัตถุประสงค์นี้ไม่สัมฤทธิ์ผล¹ สภาพการณ์ที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 3 ประเด็น คือ

1. กลุ่มประเทศที่ไม่เคยอยู่ในปกครองของชาวตะวันตก เช่น ประเทศไทย ประชาชนมีภาษาประจำชาติของตนเองตลอดมา สภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันทั้งที่โรงเรียน ในครอบครัว ที่ทำงาน ฯลฯ เป็นสภาพที่ไม่เอื้ออำนวยให้คนใช้ภาษาอังกฤษเลย การเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นการเรียนเพื่อใช้เป็นภาษาต่างประเทศมีอยู่แต่ในชั้นเรียนเท่านั้น ดังนั้นจึงไม่อาจคาดหวังให้เกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ได้มาตรฐานดังกล่าว

2. กลุ่มประเทศที่เคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ แต่ปัจจุบันประเทศเหล่านี้ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ เช่น มาเลเซียกับฟิลิปปินส์ ประเทศเหล่านี้เคยถูกบังคับให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในระดับชาติ ครั้นได้รับเอกราชก็พยายามแสดงความเป็นตัวของตัวเองและความเป็นชาตินิยมด้วยการให้ความสำคัญแก่ภาษาของตน

¹ Asiaweek, October 15, 1982, pp. 29-40

มากขึ้นขณะเดียวกันก็ลดความสำคัญของภาษาอังกฤษลงซึ่งเป็นผลทำให้โอกาสในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐานของเยาวชนลดน้อยลงด้วย ในมาเลเซียหลังจากนโยบายการใช้ภาษา Bahasa Malaysia เป็นภาษาประจำชาติเพียงภาษาเดียวในปี ค.ศ. 1979 ปรากฏว่าผู้ที่สอบมัธยมปลายจำนวนประมาณ 89,000 คน สอบผ่านภาษาอังกฤษเพียง 8.20 %

3. ประเทศที่เคยอยู่ในปกครองของอังกฤษและยังคงใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ได้แก่ สิงคโปร์ ประชาชนในสิงคโปร์เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทั้งภาษาราชการและภาษาธุรกิจมานาน แม้กระทั่งในระยะหลังปี ค.ศ. 1965 ซึ่งเป็นปีที่ได้รับเอกราช ประชาชนกลับยิ่งเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษถึงขนาดมีการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกที กล่าวคือในปี ค.ศ. 1957 มีโรงเรียนประถมที่จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 47.50 % ในปี ค.ศ. 1972 ตัวเลขนี้เพิ่มขึ้นเป็น 64.70 % และในปี ค.ศ. 1980 มีถึง 84.50 % ของโรงเรียนประถมในสิงคโปร์ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

ประเทศที่มีสภาพการณ์อย่างในกลุ่มที่สามนี้น่าจะมีประชากรที่ใช้ภาษาอังกฤษได้มาตรฐานเป็นส่วนมาก แต่ไม่ปรากฏว่าเป็นเช่นนั้น คนสิงคโปร์ส่วนมากใช้ภาษาอังกฤษที่มีองค์ประกอบจากภาษาแม่มาผสมผสานกันจนเป็นภาษาอังกฤษอีกรูปแบบหนึ่งที่พวกเราเรียกว่า Singlish นักภาษาศาสตร์ในสิงคโปร์มีความเห็นเป็น 2 อย่าง พวกหนึ่งคิดว่าทุกคนต้องใช้ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐานและ Singlish เป็นภาษาอังกฤษที่ไม่ถูกต้อง ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งถือว่า Singlish เป็นอีก Variety หนึ่งของภาษาอังกฤษ Anthea Fraser Gupta แห่งมหาวิทยาลัยสิงคโปร์ให้สัมภาษณ์เอเชียวีคส์ (Asiaweek, October 1982, p. 31) ว่า “ไม่น่าจะพูดถึงการสอนภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐานสักเลยเพราะไม่เคยมีสิ่งที่กล่าวถึงนี้ ที่จริงแล้วมี variety ของภาษาอังกฤษอยู่เป็นโหลๆ เช่น Strine English ของพวกออสเตรเลีย หรือแม้แต่ภาษา Cockney ของคนในลอนดอน Singlish ก็เป็นเพียงอีก variety ที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น”

สภาพการณ์ในประเทศไทย

การที่รัฐจะสนับสนุนโครงการใดเป็นเรื่องสำคัญก็เพราะเห็นความจำเป็นในเรื่องนั้น ๆ การสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้คนไทยใช้ภาษาอังกฤษได้มาตรฐานเช่นเดียวกับเจ้าของภาษาเป็นหัวข้อ

ที่ไม่สำคัญเลยเมื่อเปรียบเทียบกับความจำเป็นด้านอื่น ๆ ในสังคมของเราคนไทยส่วนใหญ่สามารถประกอบอาชีพได้โดยไม่ต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษมากไปกว่าระดับชั้นประถมศึกษา และมีไม่กี่เปอร์เซ็นต์ของประชากรชาวไทยที่จำต้องเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในต่างประเทศหรือเพื่อประกอบธุรกิจ และในจำนวนนี้จะมีเพียงไม่กี่คนที่มีความปรารถนาอันแรงกล้าในอันที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษจนได้มาตรฐานร้อยเปอร์เซ็นต์

เป็นที่แน่นอนว่าสำหรับคนไทยที่ได้เรียนภาษาอังกฤษจะต้องเอาพยัญชนะ สระและไวยากรณ์ไทยรวมทั้งศัพท์ไทยๆ สำเนียงไทยๆ ฯลฯ ไปผสมกับองค์ประกอบของภาษาอังกฤษ สิ่งที่เขาไปจากภาษาไทยและทำให้เกิดภาษาอังกฤษที่ไม่ได้มาตรฐานของเจ้าของภาษา เช่น

1. **การเน้นเสียงหนักเสียงเบา** คำแต่ละคำในภาษาอังกฤษมีการออกเสียงแต่ละเสียงในคำด้วยน้ำหนักที่ไม่เท่ากัน ส่วนในภาษาไทยออกเสียงทุกพยางค์เท่ากันหมด คนไทยจึงออกเสียงคำทุกคำในภาษาอังกฤษด้วยน้ำหนักที่เท่ากัน

2. **การออกเสียงพยัญชนะตัวท้าย** ในภาษาไทยไม่มีการออกเสียงพยัญชนะท้ายเช่นคำว่า “ทาส” แม้ตัวท้ายจะเป็นอักษร “ส” แต่ถ้าไม่ออกเสียงกลายเป็นเหมือนสะกดด้วย “ต” ดังนั้น เมื่อคนไทยออกเสียงภาษาอังกฤษจึงมักไม่ออกเสียงพยัญชนะท้ายซึ่งผิดมาตรฐานของภาษาอังกฤษ

3. **การออกเสียงพยัญชนะอังกฤษโดยใช้เสียงพยัญชนะไทย** เช่นใช้เสียง “จ” แทนเสียงต้นในคำว่า John

4. **agreement ระหว่างประธานและกริยา** ในภาษาไทยรูปกริยาไม่เปลี่ยนไม่ว่าประธานจะเป็นเอกพจน์หรือพหูพจน์และไม่ว่าจะเป็น “กาล” ไต ดังนั้นคนไทยก็จะไม่เปลี่ยนรูปกริยาในภาษาอังกฤษด้วย

5. **การเอาศัพท์ภาษาอังกฤษแปลตรงตัวใส่ในประโยคภาษาไทย** เช่น ต้องการจะบอกว่า “รู้งูปลาปลา” ก็ใช้ภาษาอังกฤษว่า “Know snake snake fish fish” แทนที่จะแปลเอาใจความภาษาไทยไปใส่ในประโยคภาษาอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้คนไทยจะใช้ภาษาอังกฤษอย่างไทยๆ ในหลายๆ ลักษณะดังกล่าวมาแล้วหรือนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วนี้ แต่คนไทยด้วยกันสามารถสื่อสารกันได้

พิจารณาสมมติฐานที่ว่า “คนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศไม่มีโอกาสมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐานเดียวกับภาษาของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก” เกิดคำถามตามมาว่า

1. จะถือว่าภาษาอังกฤษที่คนไทยใช้อยู่เป็นภาษาที่มีข้อผิดพลาดและยัง *ต้อง* แก้ไข หรือ
2. จะถือว่าภาษาอังกฤษที่คนไทยใช้อยู่เป็นอีก variety หนึ่งของภาษาที่จะใช้โดยคนไทย

คนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษมากจนกระทั่งคิดว่าจะต้องเรียกร้องให้ภาษาอังกฤษอย่างไทย ๆ ของตนเป็นอีก variety หนึ่งของภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับที่ชาวสิงคโปร์ต้องการ การยอมรับ Singlish แต่ในฐานะของนักการศึกษาหรือครูผู้สอนภาษาอังกฤษไม่ควรปฏิเสธความจริงที่ว่า ระบบของภาษาไทยได้เข้ามามีบทบาทแทรกแซงการใช้ภาษาอังกฤษโดยเปลี่ยนรูปแบบของระบบในภาษาอังกฤษมาผสมผสานกับระบบภาษาไทย และเชื่อได้ว่าลักษณะการเปลี่ยนระบบนี้เป็นไปอย่างมีระเบียบ ทั้งนี้เห็นได้ว่าผู้รับและผู้ส่งข่าวสารที่เป็นคนไทยด้วยกันสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษแบบไทย ๆ ได้รู้เรื่องกันในขณะที่เจ้าของภาษาอังกฤษเองเข้าใจข้อเขียนหรือคำพูดนั้น ๆ ได้ไม่ตลอด

เมื่อสามารถเข้าใจได้ว่าเวลาคนไทยเรียนภาษาอังกฤษ จะมีส่วนหนึ่งในระบบของภาษาไทยมาแทรกแซงการใช้ภาษาอังกฤษ และทำให้มีระบบการใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่ได้มาตรฐาน ถึงแม้จะยอมรับหรือไม่ยอมรับว่าสิ่งนี้เป็นอีก variety ของภาษาอังกฤษก็ตาม สิ่งสำคัญ คือ *การศึกษากระบวนการใช้ภาษาอังกฤษโดยคนไทย* โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อวิเคราะห์ระบบภาษาอังกฤษที่คนไทยใช้และกฎเกณฑ์ที่จะอธิบายเหตุแห่งการใช้ภาษาที่ไม่ได้มาตรฐาน
2. ได้รู้ว่าประโยคที่ผู้เรียนพูดหรือเขียนมีความหมายอย่างไร จะได้สื่อความหมายได้ถูกต้อง เช่น การที่รู้ว่าผู้เรียนซึ่งท่องจำศัพท์ว่า introduce แปลว่าแนะนำโดยไม่ศึกษาความแตกต่างระหว่าง introduce กับ advise อาจจะถูกประโยคที่มีความหมายว่า “ฉันขอแนะนำให้คุณทำอย่างนั้น” จึงพูดว่า “I introduce you to do this”
3. การรู้สาเหตุและสามารถเข้าใจสื่อสารกันได้ จะเป็นโอกาสที่ทำให้ผู้สอนแก้ไขความบกพร่องของผู้เรียนโดยอาศัยพื้นฐานที่ได้วิเคราะห์ไว้นั้น

ในการศึกษาระบบการใช้ภาษาอังกฤษโดยคนไทย จะมีความยากลำบากที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การที่ภาษาไทยเองก็มี variety อยู่ด้วย ทั้งนี้อาจแบ่งการใช้ภาษาไทยออกเป็นการใช้ภาษาไทยในภาคต่าง ๆ 6 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

ตัวแปรที่สอง คือ variety ของเจ้าของภาษาที่เข้ามาสอน กล่าวคือ มีชาวอังกฤษชาวอเมริกัน และอาจมีผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จากประเทศอื่น ๆ ที่เข้ามาสอนภาษาอังกฤษให้คนไทย

สมมติว่าเราจะจัดความเป็นไปได้ของรูปแบบภาษาอังกฤษที่คนไทยใช้โดยไม่ถือว่าเป็นต้องแจกแจงรายละเอียดของ variety ของเจ้าของภาษาที่มาจากภูมิภาคต่าง ๆ กัน ก็ยังได้ความเป็นไปได้ที่ชวนให้เกิดความย่อท้อดังนี้

1. ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยในภาคเหนือ
2. ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยในภาคกลาง
3. ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยในภาคตะวันตก
4. ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยในภาคตะวันออก
5. ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6. ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยในภาคใต้
7. ภาษาอังกฤษแบบชาวอังกฤษของคนไทยในภาคเหนือ
8. ภาษาอังกฤษแบบชาวอังกฤษของคนไทยในภาคกลาง
9. ภาษาอังกฤษแบบชาวอังกฤษของคนไทยในภาคตะวันตก
10. ภาษาอังกฤษแบบชาวอังกฤษของคนไทยในภาคตะวันออก
11. ภาษาอังกฤษแบบชาวอังกฤษของคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
12. ภาษาอังกฤษแบบชาวอังกฤษของคนไทยในภาคใต้

ถ้าต้องการจะศึกษาในวงกว้างทั้งหมดนี้ วิธีทางหนึ่งที่เป็นไปได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ จัดโครงการซึ่งผู้สอนภาษาอังกฤษในภูมิภาคต่าง ๆ ร่วมมือกัน โครงการนี้เป็นโครงการใหญ่ที่ทำได้ยาก แต่หากทำได้สำเร็จจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เป็นอันมาก หนึ่ง ถ้าคิดว่าการจัดโครงการเพื่อศึกษาเรื่องดังกล่าวจะเป็นไปได้ยาก ก็อาจเลือกทำเฉพาะบางอย่างโดยอาศัยเกณฑ์ 2 ประการ คือ เอาเฉพาะภาษาไทยที่ใช้เป็นภาษาในวงการศึกษามาได้แก่ภาษาภาคกลาง และเอาเฉพาะภาษาอังกฤษของชาติที่มีเจ้าของภาษาเข้ามาให้ความรู้มากกว่ากับมีตำราที่ใช้ในวงการศึกษามากกว่า ซึ่งถ้าได้แก่ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ในกรณีนี้สาระที่จะต้องให้ความสนใจ คือ การศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของคนไทยที่พูดภาษาของภาคกลาง

นอกจากการเตรียมการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างที่เกิดจากภูมิภาคที่แตกต่างกันแล้ว ยังอาจศึกษารายละเอียดของความแตกต่างที่จะเกิดจากความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างระดับ กล่าวคือ การใช้ภาษา Intimate Style, Casual Style, Consultative Style, Formal Style และ Frozen Style ถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่สังเกตได้ว่า ระดับของภาษาดังกล่าวนี้เรียงลำดับจากระดับง่ายกว่าไปสู่ระดับที่ยากกว่าอยู่แล้ว แต่ภาษาที่ควรจะเน้นย้ำคือภาษาในระดับที่ใช้มากในวงการศึกษานั้นได้แก่ Consultative Style เพื่อการสนทนาและ Formal Style เพื่อการเตรียมการบรรยายหรือการฟังการบรรยาย ส่วน Frozen Style ก็มีควมจำเป็นในกรณีที่ต้องเขียนหรืออ่านตำราภาษาอังกฤษ

สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะมีความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้มีการศึกษาภาษาอังกฤษในระดับใดระดับหนึ่งหรือหลาย ๆ ระดับ และจะใช้ตำราหรือแนวการสอนแบบเจ้าของภาษาจากท้องถิ่นใดขึ้นอยู่กับนโยบายและหลักสูตรของสถาบันนั้น ๆ แต่สิ่งที่สำคัญ คือ ต้องตระหนักว่าผู้เรียนเองต่างคนต่างมีภาษาแม่ซึ่งมี dialect ต่าง ๆ กัน และจะต้องมาเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศโดยที่ถ้าภาษาอังกฤษนั้นสอนโดยเจ้าของภาษา ผู้เรียนก็จะมีโอกาสได้เรียนภาษาอังกฤษ dialect ใด dialect หนึ่ง ในหลาย ๆ อย่างที่มีอยู่ ในกรณีที่ผู้สอนเป็นคนไทยซึ่งก็เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเช่นกัน dialect ที่ผู้เรียนจะได้รับจึงอาจเป็นลักษณะผสมลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 12 ลักษณะดังกล่าวแล้ว สิ่งที่น่าพิจารณา คือ การที่เราตั้ง “ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐาน” ไว้เป็นเกณฑ์ แต่สภาพการณ์ไม่อำนวยให้เกิดการเรียนจนได้มาตรฐาน ร้อยเปอร์เซ็นต์ ยังเป็นการสมควรที่จะลงความเห็น ว่า นักศึกษาไทยไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง หรือเป็นการเหมาะสมกว่าที่จะยอมรับว่า ในฐานะที่คนไทยเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเท่าที่เป็นอยู่นั้นเป็นที่น่าพอใจ

แล้ว ไม่ว่าจะภาษาอังกฤษของผู้เรียนคนไทยจะเป็น dialect ที่ใกล้เคียงกับมาตรฐาน หรือเป็นระบบภาษาที่มีความเป็นตัวของตัวเองจนน่าจะจัดเป็นอีก variety หนึ่งของภาษาอังกฤษก็ตาม ครอบเท่าที่ภาษาอังกฤษในลักษณะนั้นสามารถสื่อความหมายระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารได้

1. Asiaweek, October 15, 1982, pp. 29-40.
2. Chiu, Rosaline K. *Measuring Register Characteristics*. A prerequisite for preparing advanced level TESOL programs. Presented at the TESOL Convention, March 1971.
3. Clark, Virginia P. et. al. *Language Introductory Readings*. 2 nd ed. New York : St. Martin's Press, 1977.